

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Nadejda Toma, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, declarate de procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder și de inculpatul

Diceanu Valeriu xxxx.

instanța de fond:

Termenul de examinare

instanța de apel:

30.03.2018 - 24.12.2019,

instanța de recurs:

22.01.2020 - 03.11.2020,

05.01.2021 - 15.03.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 24 decembrie 2019, Diceanu Valeriu a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Diaconu Fiodor prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Diceanu V., la 06 martie 2017, în jurul orelor 17:15, conducând mijlocul de transport "Renault Scenic", n/î XXX, pe str. Calea Ieșilor din mun. Chișinău și nefiind de acord cu modalitatea în care conducea Diaconu Fiodor automobilul "Mercedes 208", n/î XXX, văzând că ultimul nu reacționează la semnalizare, nefiindu-i permisă trecerea la dreapta la culoarea verde a semaforului a accelerat, astfel încât, a depășit automobilul indicat și virând brusc la dreapta a oprit la stația pentru transport public, s-a apropiat de automobilul "Mercedes

208”, a urcat în acesta, iar după ce a fost scos afară a început să tragă insistent de mânerul ușii, numind șoferul cu cuvinte necenzurate, după care, acționând cu intenție directă din intenții huliganice a lovit cu pumnul de 2 ori în geamul automobilului. În continuarea acțiunilor sale, Diceanu V., văzând că conducătorul automobilului ”Mercedes 208” a început deplasarea, 1-a urmărit și devenind agresiv, acționând cu intenție directă, încălcând grosolan ordinea publică din motive huliganice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, aflându-se în continuare în loc public, după intersecție cu sensul giratoriu de la ieșirea din mun. Chișinău în direcția spre or. Strășeni 1-a depășit și fiind angajat în trafic, a manevrat automobilul său ”Renault Scenic” în fața automobilului ”Mercedes 208” la volanul căruia se afla Diaconu F., periodic frânând, încercând să-l forțeze pe cel din urmă să întrerupă deplasarea, iar când acesta a încercat să-l ocolească, Diceanu V. nu i-a permis depășirea, provocând situație de accident și manifestând un comportament obraznic în prezența altor conducători angajați în trafic a frânat brusc, oprindu-se definitiv, astfel încât 1-a determinat și pe Diaconu F. să oprească automobilul pe care îl conducea.

Tot atunci, continuându-și acțiunile huliganice, Diceanu V. a coborât din automobilul pe care îl conducea și a îndreptat spre Diaconu F. pistolul de model Macarov TX care îl avea asupra sa, apoi brusc s-a îndreptat spre automobilul ”Mercedes 208” a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și având în mână pistolul menționat supra, i-a aplicat lui Diaconu F. cu acesta o lovitură în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 22.03.2017 traumă craniocerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei superioare care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Instanța a reținut că, inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că, a coborât din automobil, s-a apropiat de ”Mercedesul 208”, a deschis ușa să-și ceară scuze, dar a primit lovituri în față. Ulterior, i-a făcut din mână ca să se oprească. În momentul când a făcut manevra spre el, a lovit cu mâina în sticla de la ușă, care s-a stricat. Mai mult, cu șoferul automobilului ”Mercedes 208” nu a avut contact. În timpul incidentului, pistolul era în toc la șold. Nu a demonstrat pistolul. În ambele conflicte, pistolul s-a aflat la el la șold. Pistolul a fost ridicat din geantă, din automobil.

Totodată, vinovăția inculpatului este integral dovedită prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Diaconu Fiodor a declarat că, la o stație de troleibuz a staționat, s-a oprit și Diceanu V., la care i-a făcut observație că nu cunoaște regulile de circulație, Diceanu V. i-a răspuns îl va învăța regulile de circulație, după aceasta a intrat în mașină și i-a spus că l-ar lovi, dar acum e postul mare, de aceea nu o va face. A solicitat să iasă din automobil, nu a vrut să iasă din mașină, atunci 1-a împins din mașină și a închis ușa. Diceanu V. a încercat să deschidă ușa, dar nu i s-a primit, era încuiată, atunci i-a răsucit oglinda că să nu vadă. Cineva a strigat că este polițist, s-a deplasat mai departe și la vreo 20-30 metri s-a oprit și și-a îndreptat oglinda. Când se începe cercul spre Strășeni a observat că o mașină 1-a depășit și a frânat în fața sa, dorea să cotească spre stânga, el în stânga, în dreapta, el în dreapta, după care a încercat să-l depășească și 1-a văzut pe Diceanu V. cu pistolul îndreptat spre el, astfel a oprit. În timpul acesta, Diceanu V. a lovit cu pistolul în sticla din dreapta, a spart sticla și a

deschis ușa, a intrat în mașină și l-a lovit în față, a doua oară când a încercat să îl lovească el a pus mâina, probabil și-a pierdut cunoștința, pentru că nu își amintește totul, după care o doamnă a strigat ca să îl lase în pace. Astfel, Diceanu V. l-a lăsat în pace și a apelat la poliție. După care a fost la spitalul de urgență și i s-a acordat primul ajutor medical și i-au dat îndreptare la expertiza medico-legală.

Martorul Bounegru Stela a relatat că, Diceanu V. s-a apropiat să întrebe care este problema și șoferul rutierei l-a lovit cu pumnul în față. Tot atunci șoferul microbuzului a scos centura de protecție de la automobil și îl lovea cu ea pe Diceanu V. Ultimul l-a depășit și s-a apropiat să-l întrebe totuși ce dorește omul acesta. Când se deplasa spre microbuz, șoferul parcă frâna, dar a accelerat și Diceanu V. a dat cu pumnul în sticlă și i-a spart sticla la geam. După aceasta, șoferul microbuzului a spus că cheamă poliția, au stat pe loc și peste un timp s-au prezentat colaboratorii de poliție. Era în automobil și a văzut momentul când Diceanu V. a scos arma de la brâu și l-a pus în automobil.

Martorul Diaconu Sergiu a relatat că, Diaconu F. i-a comunicat că la ieșirea din or. Chișinău direcția spre s. Trușeni a fost amenințat cu o armă, fiind atacat și lovit cu arma de către o persoană necunoscută, care în continuare îl amenință și îl numește cu cuvinte necenzurate. I-a spus să solicite ajutorul poliției la nr. 902.

Conform conținutului raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 22 martie 2017 s-a constatat că lui Diaconu F. i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze cu edem echimotic la nivelul buzei superioare și care se califică ca vătămare ușoară.

Deși martorii Bounegru S. și Bounegru M., sunt persoane apropiate inculpatului și au depus declarații în favoarea inculpatului, concomitent au relatat că inculpatul de fiecare dată se deplasa spre partea vătămată pentru a clarifica ceva și nu invers, situație analogică fiind și cu pistolul pe care îl deținea legal, dar a fost folosit la comiterea faptei infracționale.

Astfel, prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, vina inculpatului este pe deplin dovedită, iar acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, acțiuni care au fost săvârșite cu aplicarea armei pentru vătămarea integrității corporale.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61-75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, anterior a mai fost condamnat, dar antecedentul penal este stins, are la întreținere un copil minor, că circumstanțe agravante și atenuante nu au fost stabilite, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-i o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile sale să fie recalificate din art. 287 alin. (3) Cod penal în art. 354 sau 78 alin. (2) Cod contravențional, cu respingerea acțiunii civile.

Apelantul a invocat că, instanța de fond a dat apreciere doar declarațiilor părții vătămate, care sunt confuze și fără suport probatoriu. Nu a fost demonstrat nici faptul aplicării armei de către Diceanu V., iar conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură

penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Astfel, dubiul privind utilizarea obiectului în calitate de armă nu poate fi înlăturat, unica probă în acest sens fiind declarațiile părții vătămate, care are interes. Însăși Diceanu V. a avut vătămări fizice, demonstrate prin raportul de expertiză. Or, nu a fost probată nici presupusa aplicare a violenței asupra lui Diaconu F., acesta cel mai probabil s-a lovit de volan.

Deși acțiunile s-au petrecut în stradă, alte persoane nu erau prezente, acesta nu a fost un act îndreptat la tulburarea ordinii publice, ci a fost un conflict privat, care s-a iscat din motivul că șoferul microbuzului, l-a agresat pe Diceanu V.

Chiar dacă ar fi fost formal o încălcare a ordinii publice, oricum această încălcare este lipsită de caracterul prejudiciabil, fapt care denotă lipsa infracțiunii, ori, circumstanțele enunțate, exclud latura subiectivă a infracțiunii, adică intenția directă la încălcarea grosolană a ordinii publice, fiind lipsă a obiectului și laturii obiective a infracțiunii de huliganism, ceea ce denotă absența temeiului juridic de tragere la răspundere penală a lui Diceanu V.

Totodată, instanța urma să aplice circumstanța atenuantă din art. 76 alin. (1) lit. g) Cod penal - legalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea, deoarece, anume partea vătămată a fost inițiatorul conflictului. Cu atât mai mult că acțiunile lui Diceanu V. nu depășesc pericolul social al unei contravenții.

3.1 A declarat apel și partea vătămată, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la o pedeapsă cu închisoare, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelantul a invocat că, instanța de fond nu și-a motivat soluția privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Circumstanțele comiterii infracțiunii și comportamentul inculpatului denotă că cel mai eficient mijloc de corectare a acestuia este pedeapsa cu închisoare, această concluzie derivând și din gravitatea faptei comise, de pericolul social al acesteia. Or, inculpatul nu a recunoscut vina, nu a reparat prejudiciul cauzat, nu a manifestat căință sinceră, nu și-a cerut scuze de la el.

Totodată, instanța incorect a soluționat latura civilă, urmând să admită integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, apelul părții vătămate a fost respins ca nefondat.

Apelul inculpatului a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Diceanu Valeriu a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie 30.000 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 5000 lei.

Instanța de apel **a constatat** că, Diceanu Valeriu, la 6 martie 2017, în jurul orelor 17:15, conducând mijlocul de transport "Renault Scenic", n/î XXX, pe str. Calea Ieșilor din mun. Chișinău și nefiind de acord cu modalitatea care conducea Diaconu Fiodor automobilul "Mercedes 208", n/î XXX, văzând că ultimul nu reacționează la semnalizare, nefiindu-i permisă trecerea la dreapta la culoarea verde a semaforului a

accelerat, astfel încât, a depășit automobilul indicat și virând brusc la dreapta, a oprit la stația pentru transport public, s-a apropiat de automobilul "Mercedes 208", a urcat în acesta, iar după ce a fost scos afară, a început să tragă insistent de mânerul ușii, numind șoferul cu cuvinte necenzurate, după care, acționând cu intenție directă din intenții huliganice a lovit cu pumnul de 2 ori în geamul automobilului, văzând că conducătorul automobilului "Mercedes 208" a început deplasarea, l-a urmărit și acționând cu intenție directă, încâlcând grosolan ordinea publică din motive huliganice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, aflându-se în continuare în loc public, după intersecție cu sensul giratoriu de la ieșirea din mun. Chișinău în direcția spre or. Strășeni, l-a depășit și fiind angajat în trafic, a manevrat automobilul "Renault Scenic" în fața automobilului "Mercedes 208", la volanul căruia se afla Diaconu F., periodic frânând, încercând să-l forțeze pe cel din urmă să întrerupă deplasarea, iar când acesta a încercat să-l ocolească, Diceanu V. nu i-a permis depășirea, provocând situație de accident și manifestând un comportament obraznic în prezența altor conducători, angajați în trafic, a frânat brusc, oprindu-se definitiv, astfel încât l-a determinat și pe Diaconu F. să oprească automobilul pe care îl conducea. Continuându-și acțiunile huliganice, Diceanu V. a coborât din automobilul pe care îl conducea și s-a îndreptat spre automobilul "Mercedes 208", **a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și i-a aplicat lui Diaconu F. o lovitură în regiunea feței, cauzându-i** conform raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 22.03.2017 traumă craniocerebrală închisă manifestată prin **comotie cerebrală**, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei superioare care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu **se califică ca vătămare ușoară**.

Astfel, prin acțiunile sale, inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și **acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită**.

Probele cercetate confirmă învinuirea privind comiterea de către inculpat a infracțiunii de huliganism, însă nu și încadrarea juridică a faptei în baza agravantei prevăzută la alin. (3) art. 287 Cod penal - săvârșit **cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății**, prin urmare acțiunile acestuia urmează a fi recalificate la alin. (1) art. 287 Cod penal.

Or, ansamblul probatoriu al cauzei nu permit a face concluzia fermă că inculpatul a săvârșit infracțiunea de huliganism agravat, cu **aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale**, și anume cu arma.

Circumstanțele date au rezultat din declarațiile părții vătămate Diaconu F., care a indicat că, se deplasa la volanul automobilului "Mercedes 208" pe str. Calea Ieșilor la când a observat că un automobil a încercat să treacă pe aceeași bandă. La o stație de troleibuz a staționat, s-a oprit și Diceanu V., la care i-a făcut observație că nu cunoaște regulile de circulație, că-l va învăța regulile de circulație, a intrat în mașină. Atunci l-a împins din mașină și a închis ușa. Diceanu V. a încercat să deschidă ușa, i-a răsucit oglinda. S-a deplasat mai departe și la vreo 20-30 metri s-a oprit pentru a îndrepta oglinda. A observat că o mașină l-a depășit și a frânat în fața sa. L-a **văzut pe Diceanu V. cu pistolul îndreptat spre el**, astfel a oprit. În timpul acesta **Diceanu V. a lovit cu**

pistolul în sticla din dreapta, a spart sticla și a deschis ușa, a intrat în mașină și l-a lovit în față, a doua oară când a încercat să îl lovească el a pus mâna, probabil și-a pierdut cunoștința, pentru că nu își amintește totul. O doamnă a strigat și Diceanu V. l-a lăsat în pace. După care a mers la spitalul de urgență.

Ori, deținerea legală a armei, ridicată ulterior de către organul de urmărire penală, nu echivalează cu aplicarea ei de către inculpat.

Instanța de fond nu a apreciat în mod corespunzător declarațiile părții vătămate și a martorului Diaconu S., deoarece martorii oculari au declarat că, Diceanu V. avea pistolul cu el, permanent îl poartă, dar afară nu a ieșit cu pistolul. Diceanu V. cu cotul sau cu pumnul a stricat sticla microbuzului. Astfel, nu s-a constatat folosirea armei de către Diceanu V. în momentul altercațiilor.

Ca urmare, probele administrate au dovedit că, acțiunile inculpatului au fost materializate prin acțiunea principală - încălcarea grosolană a ordinii publice, acțiune ce a fost însoțită și de acțiunea adiacentă, exprimată prin aplicarea violenței conform raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 22.03.2017.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și menținerea sentinței.

Recurenta a invocat că, din suportul probatoriu administrat la caz s-a constatat, că acțiunile inculpatului au avut loc într-un loc public, pe str. Calea Ieșilor din mun. Chișinău, acțiuni care au continuat la o intersecție cu sensul giratoriu la ieșirea din mun. Chișinău în direcția spre or. Strășeni, astfel, încât făptașul având o reacție neadecvată la modul cum partea vătămată conducea automobilul, dorind să-și demonstreze sentimentul de supremație față de victimă, intenționat prin diferite manevre încerca să-l forțeze pe ultimul să frâneze, provocând prin conduita sa obraznică o situație de accident, acțiuni care s-au derulat în prezența altor conducători angajați în trafic.

Ulterior, având scopul înfricoșării părții vătămate, a îndreptat spre Diaconu F. pistolul de model Macarov FX care îl avea asupra sa, apoi brusc s-a îndreptat spre automobilul "Mercedes 208", a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și având în mână pistolul menționat, i-a aplicat lui Diaconu F. cu acesta o lovitură în regiunea feței, acțiuni care reieșind din gradul de intensitate, conturează infracțiunea de huliganism agravat, raportat la art. 287 alin. (3) Cod penal.

Constatările instanței de apel sunt absolut eronate, devreme ce nemijlocit inculpatul la etapa urmăririi penale a indicat că arma nu a aplicat-o, dar a arătat-o părții vătămate, ca mai apoi renunțând la aceste depoziții să invoce că arma se afla în toc la șold și a admis că, în cadrul conflictului a aplicat o lovitură victimei.

Acest aspect a fost neglijat de către instanța de apel, or, demonstrarea și aplicarea armei a fost confirmată prin conținutul reclamației părții vătămate, care sesizând despre evenimentul infracțional comis asupra dânsului, a specificat că Diceanu V. avea asupra sa un pistol, cu care în cadrul declanșării conflictului, i-a aplicat o lovitură.

Din declarațiile părții vătămate la toate etapele examinării cauzei, inculpatul forțat a intrat în mașină și l-a lovit cu pistolul în față, în regiunea gurii. Când a vrut să-l lovească a doua oară el a reușit să se acopere cu brațul și l-a împins din mașină. Tot atunci a apelat la poliție. Diceanu V. îi spunea că îl va împușca, l-a apucat de haină, cu mâna și i-a rupt roba de serviciu. Totodată, după lovitura cu pistolul a avut impresia că pe scurt timp a pierdut cunoștința, fiind dezorientat.

Amenințarea cu pistolul a primit-o ca reală și posibilă îndeplinirii și realizării, comportamentul persoanei era foarte agresiv.

Martorul Diaconu S. a declarat că a fost telefonat de către tatăl său, Diaconu F., care i-a comunicat că o persoană l-a forțat să stopeze automobilul, blocându-i calea, amenințându-l cu arma, situație care a fost precedată de deteriorarea geamului și aplicarea unei lovituri cu arma în față.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 22 martie 2017, lui Diaconu F. i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze cu edem echimotic la nivelul buzei superioare și care se califică ca vătămare ușoară.

Ori, declarațiile părții vătămate sunt credibile și nu pot fi puse la îndoială, deoarece localizarea leziunilor corporale depistate la victimă, coincid cu situația de fapt care a fost reliefată în actul de învinuire, din analiza căreia se scot în evidență agravantele actului de huliganism materializate prin acțiuni adiacente cum ar fi: aplicarea violenței asupra persoanei, săvârșite cu folosirea armei.

În pofida complexității cauzei, instanța urma să evalueze întreg suport probatoriu prezentat de către partea acuzării, apreciindu-le direct în coroborare cu alte probe furnizate, dar să nu se limiteze la trecerea acestora doar în revistă, iar unele din ele în genere nu au fost supuse unei aprecieri minuțioase, fapt ce denotă că a fost încălcat principiul nemijlocirii, astfel încât nu a perceput direct faptele și împrejurările relatate de părți, nu le-a supus unei aprecieri corecte, ceea ce constituie o gravă eroare de fapt, ce constă din contradicțiile evidente între cele reținute prin soluția adoptată și probele administrate, denaturându-se evident aceste probe.

Potrivit procesului verbal de ridicare din 6 martie 2017, de la Diceanu V. a fost ridicat un pistol de model Macarov, încărcător cu 8 cartușe și un permis de port armă pe numele său, fapt ce indică că la data de 06.03.2017, avea asupra sa un pistol de model Macarov, cu care a amenințat și a aplicat o lovitură părții vătămate.

Potrivit procesului verbal de confruntare din 20 martie 2017, partea vătămată și învinuitul și-au menținut pozițiile declarate anterior.

Motivarea într-o formulă extrem de vagă a împrejurărilor reținute în speța, denotă că instanța de apel, la adoptarea deciziei de reîncadrare a acțiunilor inculpatului la alin. (1) art. 287 Cod penal, nu a dat apreciere justă suportului probatoriu, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile participanților la proces. Instanței de apel, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea deciziei menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile sale să fie recalificate din art. 287 alin. (3) Cod penal în baza art. 354 sau 78 alin. (2) Cod contravențional, cu respingerea acțiunii civile.

Recurentul a invocat că, acțiunile sale nu au adus atingeri grave ordinii publice și nu au fost îndreptate împotriva acestor relații, dar au fost un răspuns la atacul violent al persoanei care a inițiat conflictul.

Instanța de apel doar a constatat că sunt prezente semnele infracțiunii de huliganism, însă nici într-un mod nu combate sau nu apreciază argumentele apărării.

Există numeroase contradicții, iar instanța de apel și de fond nu a considerat oportun de a le clarifica. Acestea nu au luat în considerație că inițiatorul conflictului a fost Diaconu F., faptele fiind cercetate superficial fără a se intra în esența acțiunilor care s-au petrecut. Cu el se afla un copil minor, concubina și tatăl ei, iar acțiunile lui Diaconu F. prezentau pericol, toate fiind susținute prin declarațiile martorilor.

Astfel, este greșită încadrarea juridică în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, efectuată de către instanța de apel, sau pe art. 287 alin. (3) Cod penal, de către instanța de fond. Ori, acțiunile inculpatului urmau a fi calificate conform art. 78 sau 354 Cod contravențional, deoarece în învinuire lipsește semnul calificativ al huliganismului penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind

dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, în pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 2. din decizie*):

a) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, pe fiecare episod infracțional în parte, nefiind clar indicat care din probele administrate le confirmă sau infirmă;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluzentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele pentru care a admis sau respins probele administrate.

Astfel, nu au fost coroborate sub nicio formă declarațiile martorilor date la urmărirea penală cu cele oferite în ședința judiciară, în special privind aspectul huliganismului cu aplicarea armei, nefiind clar care din acestea au fost admise și care respinse, cât și din ce motive.

Mai mult, concluziile sumare și divergente, că: „...prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, vina inculpatului este pe deplin dovedită...”, **deși martorii Bounegru S. și Bounegru M., sunt persoane apropiate inculpatului și au depus declarații în favoarea inculpatului...**”, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va

acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența căroră ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descripivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, pe fiecare episod infracțional în parte, nefiind clar indicat care din probele administrate le confirmă sau infirmă.

Totodată, încadrând acțiunile inculpatului pe art. 287 alin. (1) Cod penal conform calificativelor: „...*acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită...*”, indicând că nu este dovedită agravanta prevăzută la art. 287 alin. (3) Cod penal: „...*săvârșit cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății...*, ansamblul probatoriu al cauzei nu permit a face concluzia fermă că inculpatul a săvârșit infracțiunea de huliganism agravat, cu *aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale...*”, a depășit limitele învinuirii formulate, ori, asemenea circumstanțe în fapt și în drept nu i-au fost incriminate inculpatului prin rechizitoriu;

b) indicând sumar în faptele constatate că inculpatul: „...*a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și i-a aplicat lui Diaconu F. o lovitură în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 22.03.2017 traumă craniocerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei superioare care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară...*”, nu a concretizat cum și cu ce a deteriorat sticla de la geamul ușii automobilului, apoi a lovit partea vătămată peste față, necoroborând provocarea vătămarilor lui Diaconu F. cu concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. xxx din 22.03.2017, că: „...*trauma craniocerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei*

superioare au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate...” (f.d. 41).

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele pentru care a admis sau respins probele administrate.

Astfel, nu au fost coroborate sub nicio formă declarațiile martorilor date la urmărirea penală cu cele oferite în ședința judiciară, în special privind aspectul huliganismului cu aplicarea armei, nefiind clar care din acestea au fost admise și care respinse, cât și din ce motive.

Mai mult, concluziile sumare, neclare și divergente, că: „...ansamblul probatoriu al cauzei nu permit a face concluzia fermă că inculpatul a săvârșit infracțiunea de huliganism agravat, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale, și anume cu arma.... iar circumstanțele date au rezultat din declarațiile părții vătămate Diaconu F., care a indicat că, l-a văzut pe Diceanu V. cu pistolul îndreptat spre el, astfel a oprit. În timpul acesta Diceanu V. a lovit cu pistolul în sticla din dreapta, a spart sticla și a deschis ușa, a intrat în mașină și l-a lovit în față, a doua oară când a încercat să îl lovească el a pus mâina, probabil și-a pierdut cunoștința..., după care a mers la spitalul de urgență...”, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

d) potrivit procesului – verbal a ședinței judiciare, a început judecarea cauzei completul format din judecătorii Teleucă S., Jugănari M. și Gîrbu S., dar a finisat și pronunțat decizia contestată judecătorii Teleucă S., Spoială A. și Gîrbu S.

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței, motivată pe criteriile prevăzute în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorului Jugănari M.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder și de inculpatul Diceanu Valeriu xxxx, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 09 aprilie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Nadejda Toma

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

